

Convenant “Netwerk Betonketen Alphen aan den Rijn”

Aanleiding

Op 12 februari 2018 hebben ketenpartners uit de beton sector en de gemeente Alphen aan den Rijn deelgenomen aan de informatiebijeenkomst “Netwerk Betonketen Alphen aan den Rijn”.

Tijdens deze bijeenkomst is gebleken dat er draagvlak is om een “Netwerk Betonketen” te vormen en samen te werken aan een verdere verduurzaming van de betonketen. Om dit concreet te maken worden er doelstellingen met elkaar afgesproken en vastgelegd in dit convenant.

Doel van het convenant “Netwerk Betonketen Alphen aan den Rijn” is om in samenwerking met partijen stappen te zetten om beton(producten) duurzamer te produceren en ervoor te zorgen dat beton als product kan worden hergebruikt of gerecycled voor toepassing in beton. Met deze stappen willen we de CO₂-emissie van beton zoveel mogelijk beperken.

In dit convenant wordt tevens vastgelegd hoe we tot verbetervoorstellen komen, welke verwachtingen we richting elkaar hebben en welke verantwoordelijkheden/taken daarbij horen.

Inleiding

Alphen aan den Rijn wil als grote gemeente in het Groene Hart een voorbeeld zijn op het gebied van duurzaamheid. Het doel: in 2050 CO₂- en energieneutraal en een circulaire economie. Netwerk Betonketen past in de duurzame doelstellingen van de gemeente Alphen aan den Rijn. In een circulaire economie gaan we slim om met energie en grondstoffen, zodat grondstofketens gesloten zijn. Dat betekent dat er nú keuzes gemaakt worden om ervoor te zorgen dat Alphen aan den Rijn ook in de toekomst aantrekkelijk blijft voor haar bewoners en bedrijven.

Jaarlijks wordt in Alphen aan den Rijn groot onderhoud gepleegd aan circa 2,5 % van alle infrawerken met beton. Onderdeel hiervan is dat dit beton voor een deel vervangen en afgevoerd wordt. Daarnaast worden er gebouwen gesloopt en gebouwd. Door een integrale aanpak in de hele keten kan het beton uit sloop hergebruikt worden. De opmaat naar een circulaire economie kan alleen in samenwerking succesvol zijn. Hierbij worden concrete en afrekenbare doelen geformuleerd met partners, zoals aannemers en bouwbedrijven. Bovendien nodigt Alphen aan den Rijn alle gemeenten en andere overheden uit de regio uit, om zich aan te sluiten bij Netwerk Betonketen. Samenwerking tussen alle partijen heeft een positief resultaat op de draagkracht en het effect van de maatregelen.

[Bovenstaande tekst wordt mogelijk nog aangepast als andere regiogemeenten mee gaan doen].

Naar een circulaire economie

Uitgangspunt is dat grondstoffen optimaal worden benut in de hele keten waardoor de negatieve effecten op het milieu zoveel mogelijk worden beperkt.

Materiaalketens overstijgen vaak het nationale niveau. Echter (vanwege het gewicht van beton) is de kringloop vooral regionaal georganiseerd, omdat anders de milieudruk door transport veel hoger wordt. In het kader van de circulaire economie is dit onwenselijk.

De weg naar een circulaire economie met reductie van de CO₂ emissie betekent:

1. Een economisch systeem dat uitgaat van het behoud van natuurlijke hulpbronnen, herbruikbaarheid van producten en materialen én het nastreven van waardecreatie in iedere schakel van de keten. In een circulaire economie zijn kringlopen gesloten zodat grondstoffen in de keten blijven en geen afwenteling op mens en milieu ontstaat. Het natuurlijk kapitaal blijft daardoor vitaal en productief.
2. Aanpassingen in de hele keten. Allereerst door aan de voorkant van de keten producten duurzamer te ontwerpen, door middel van 'ecodesign' en 'design for recycling', maar ook door productieprocessen duurzamer in te richten. Een milieubewust consumptiepatroon en meer hergebruik van producten en materialen zijn ook belangrijke bouwstenen voor een duurzame samenleving.
3. Ook inspanningen aan de achterkant van de keten. Meer en betere recycling – doelmatig, tegen acceptabele kosten en zonder negatieve milieueffecten – is essentieel om ervoor te zorgen dat waardevolle vrijkomende materialen opnieuw worden gebruikt als grondstof voor beton.
4. Dat verschillende organisaties in alle fases van de levenscyclus van een product moeten samenwerken om duurzaam grondstoffenbeheer in de hele keten te realiseren.

Doelstellingen Netwerk Betonketen Alphen aan den Rijn:

Om het doel van dit convenant te bereiken is het nodig betonnen materialen die in Alphen aan den Rijn vrijkomen als product te hergebruiken of door recycling als grondstof weer toe te passen bij de productie van beton.

Om dit te verwezenlijken werken de deelnemers gezamenlijk aan:

1. Stimuleren van hergebruik en hoogwaardige recycling van beton en reductie van de CO₂ emissie;
2. Stimuleren van duurzame innovaties voor productie, recycling van beton en hergebruik die gericht zijn op kwaliteit en verlaging van milieubelasting;
3. Optimale ketensluiting voor betonnen materialen door verbeterde samenwerking tussen alle schakels in de keten.

Deelnemers Netwerk Betonketen Alphen aan den Rijn

De deelnemers van Netwerk Betonketen Alphen aan den Rijn:

1. stellen voor de periode 2018–2019 een (dynamisch) uitvoeringsprogramma op om de afspraken in het convenant meer in detail uit te werken voor een effectieve implementatie;
2. stellen het Netwerk Betonketen Alphen aan den Rijn in voor de overkoepelende coördinatie van het convenant en het uitvoeringsprogramma;
3. selecteren (een) project(-en) waarin binnen de geldende regelgeving geëxperimenteerd kan worden met circulair CO₂-arm beton. Hierbij wordt samengewerkt om 'ecodesign' en 'design for recycling' te stimuleren en de markt voor hergebruik van beton te vergroten;
4. houden bij aanbestedingen rekening met dit convenant door onder meer het instellen van eisen over aan- en afvoer van betonmaterialen;
5. dragen de kennis over de mogelijkheden van beton als duurzaam bouw materiaal actief uit;
6. stimuleren andere partijen die projecten willen realiseren met duurzaam beton en/of die op dit gebied willen innoveren;
7. kunnen op elk moment aansluiten bij het convenant;
8. zetten zich in voor het realiseren van innovaties, door partijen in de keten met elkaar te verbinden en door onderwijs- en kennisinstellingen bij projecten te betrekken.

Looptijd convenant

Het convenant loopt tot en met 31 december 2019. In 2019 zullen partijen zich beramen over de voortgang van het Netwerk Betonketen Alphen aan den Rijn en de daarbij te maken afspraken.

De deelnemers monitoren en evalueren jaarlijks de effecten van de maatregelen en sturen waar nodig bij.

Bijlage:

Basis uitvoeringsprogramma

2018

Voor ondertekening:

- Partijen informeren over het voorliggende convenant;
- Partijen worden uitgenodigd actief deel te nemen aan de invulling en de uitvoering van het Convenant “*Netwerk Betonketen Alphen aan den Rijn*” en het convenant te ondertekenen;
- Het organiseren van een startbijeenkomst voor geïnteresseerden.

Na ondertekening:

- Na ondertekening het uitdragen van het convenant op hoofdlijnen naar andere maatschappelijke partners in de bouw in en rond de gemeente Alphen aan den Rijn;
- Opstellen randvoorwaarden voor toe te passen respectievelijk vrijkomende materialen:
 - o Invulling van het voor 100% in de keten houden van de vrijkomende materialen;
 - o Bepalen van mate van circulariteit voor verschillende productgroepen;
 - o Bepalen van de mate van reductie CO₂ emissie voor verschillende productgroepen;
- Bepalen van een referentiewaarde van de CO₂ emissie voor de gemeente Alphen aan den Rijn als ijkpunt voor doelstellingen van reductie CO₂ emissie in de toekomst;
- Starten met projecten in de gemeente Alphen aan den Rijn:
 - o met betonnen bestratingsmaterialen;
 - o voor bouwwerken waarbij ruimte is om te kunnen leveren op samenstelling inzake de te storten beton;
- Bespreken en vastleggen van de wijze van monitoring van de ten doel gestelde resultaten;
- Actief betrekken van gemeenten in de regio Groene Hart;
- Bij het doen van een uitvraag voor het amoveren van gebouwen:
 - o Beoordelingsrichtlijn Veilig en Milieukundig Slopen (BRL SVMS-007)inzetten voor gebouwen en werken;
 - o BRL SVMS 007 gecertificeerde bedrijven uitnodigen.

2018

- Uitvoeren projecten;
- Aanpassen eisen uitvraag voor wat betreft (bouw)werken met als inzet het behouden van de waardeketen van de materialen;
- In 2018 start monitoring resultaten.

2019

- Evaluatie resultaten monitoring 2018;
- Acties uitvoeren als gevolg van de activiteiten van voorgaande jaren;
- Evalueren Netwerk Betonketen Alphen aan den Rijn en vervolg vaststellen.